

EXTRA TJOCKT SOMMARNUMMER! 116 SIDOR RESEINSPIRATION FRÅN HELA VÄRLDEN!

VAGABOND

SVERIGES STÖRSTA RESEMAGASIN #6/7.2016 Pris 79,90 kr www.vagabond.se

KONTANT
ELLER KORT?
SÅ FÅR DU MEST
KLIRR
I RESKASSAN

Italien

Vandra i mäktiga Dolomiterna

Världens bästa

Tågresor

Klassiker du måste testa innan du dör

Kroatien

Medelhavets bästa dykning

10 guldkorn i spanska Andalusien

Bo som en kung
utan att bli ruinerad
Budgetlyx

24
TIMMAR
I NAGASAKI

FRANSKA RIVIERAN

Frankofilens hetaste tips i Nice

VIN PÅ MADEIRA

Smöta smaker på den gröna ön

LAS VEGAS

Sin City by night

Redaktionens favoriter:
London, Barcelona
& Amsterdam

Mocambique

Surf, stränder & magiska möten

0000000000000

innehåll **VAGABOND** # 6/7.2016

5 Ledaren

Om att ständigt tänka på nästa resa

8 Inbox

Era frågor – våra svar

11 Vagabonds värld

Restips, listor, nyheter och prylar

18 Bästa budgethotellen

Stora upplevelser som kostar lite

20 24 timmar i Nagasaki

Hamnstaden med de goda nudlarna

22 Karins krönika

Iranska klädkoder är inte att leka med

24 Vandra i Dolomiterna

På äventyr i italienska berg

40 Dyka i Kroatien

Plånboksvänligt och sagolikt vackert

50 Storslagna tågresor

Tio tåg du måste åka innan du dör

60 Surfa i Moçambique

Två rybbörjare i Afrikas bästa vågor

74 Andalusien

Vi listar tio guldkorn i södra Spanien

84 Växla pengar

Så får du ut mest av reskassan

88 Madeira

Godaste vinerna och bästa aktiviteterna

96 Las Vegas

Sin City by night

106 Våra favoriter

London, Barcelona och Amsterdam

109 Böcker

Nytt i resebokhyllan

110 Insidertipset

Favoriter i Nice

112 Pers krönika

Därför älskar han att asfaltsvandra

Kroatien på djupet

Allt fler upptäcker Kroatien som dykdestination. Priserna är plånboksvänliga, sikten klar och nere i djupet döljer sig fascinerande vrak och grottor. Att landet sedan är lika trevligt ovanför ytan är förstås inget minus.

TEXT FREDRIK ISAKSON FOTO ALEXANDER DAWSON

Det finns massor med spännande strandgrottor längs Kroatien's kust. De erbjuder en värld i halvdunkel som är spännande för alla dykare.

DYKNING KROATIEN

Skorpionfisken ligger med sitt kamouflage oftast dolt på revet, svår att se och giftig i sina taggar. Håll händer och fingrar från revet och simma med god avvägning.

JAG OCH FOTOGRAFEN Alexander har satt upp ett ambitiöst mål som består i att testa ett större antal dykcenter och platser runt Istrien. Många skandinaver har börjat inse möjligheterna med Kroatien även vad gäller dykning. Dels ur kostnadshänsyn men även ur kvalitetssynvinkel håller dykningen hög klass. Även mer avancerad dykning som grottdykning är på väg att bli en möjlighet i Kroatien. Ännu är den typen av dykning i sin linda men Kroatien är genomborrat av vattenfyllda grottsystem. Det vi ska fokusera på är dock vrak- och sportdykningen. Vi är båda erfarna dykare och har dykt på många platser över hela världen.

Detta är inte min första resa till Kroatien. Mina färdhågor är att de år som gått sedan jag var här sist ska ha varit till det sämre. Att massturismen ska ha hittat hit och på sitt sedvanliga sätt ätit upp landet. När vi sätter oss i hyrbilen för att ta oss till Pula och landskapet sveper förbi försvinner min oro. Det ser ut som det ska. Byar sveper förbi orörda av allt annat än vardagen. Det blekgula ljuset får mig att le och trots min frånvaro under flera år känns det som hemma.

VI BÖRJAR MED att besöka en gammal vän i Krnica, Maurizio Grbac, som äger dykcentret Krnica Dive. Ett tekniskt dykcenter och ett av de nav runt Medelhavet som den tekniska dykningen och dess instruktörer ofta passerar. Här är det lätt att genomföra tekniska dykkurser då infrastrukturen med rätt typ av flaskor och utrustning finns på plats, gaspriserna är rimliga och klimatet behagligt.

Vid vårt besök är även Kyrill Egorov, Mario Arena, Richard Walker och Ola Nielsen där. Alla välkända instruktörer inom organisationen GUE, Global Underwater Explorers. Alla kör de en eller flera kurser, så aktiviteten

En av fördelarna med Kroatien är att det går att dyka både naturdyk och vrak. Fauna och rev mår väldigt bra för att vara i Medelhavet.

är hög. Här kan du dyka på vrak ner till 80 meters djup under förutsättning att du har rätt certifikat. Allt i varmt och kristallklart vatten. Vraken är, för att vara i saltvatten, väldigt hela och fina. Här finns krigsskepp och lastfartyg från första och andra världskriget, så för eleverna som gör sina kursdyk här är det en vinstlott att ha åkt hit.

Maurizio själv är som Enzo i filmen *Det stora blå*. Han springer omkring och håller koll på det mesta i sina randiga pyjamasbrallor. Att han sedan är en fantastisk kock gör inte saken sämre. Här stannar vi några dagar och dyker med Maurizios båtar. Det är bekväm dykning med mycket plats på båten och bra dykstegar.

EN AV FÖRDELARNA med Kroatien är att det går att dyka både naturdyk och vrak. Fauna och rev mår väldigt bra för att vara i Medelhavet. Allra bäst är det i södra Kroatien, ute på öarna, men även här i norra Kroatien lever Medelhavet fortfarande.

Vårt första dyk gör vi på en gorgonieträdgård, hela den sluttande botten är fylld av stora ståtliga exemplar av anthogorgia (eller gorgonier i dagligt tal). Det är en hornkorall som finns i en massa olika former över hela världen.

I lampans sken lyser de i en starkt lila färg och i dess grenar gömmer sig nakensnäckor och små fiskar. Vi befinner oss på lite drygt 40 meters djup så vi bestämmer oss snart för att långsamt glida grundare. Vi kommer efter ett tag upp på de stora grässlätterna, Posidonia täcker botten, undervattensängar som vajar i vågornas takt. Om man letar är det lätt att hitta fiskar och bläckfiskar som gömmer sig bland växtmattorna, i håligheter och under stenar. Själv ligger jag mest och mediterar i takt med vågrörelsen och njuter av stillheten under ytan. Vattnet är klart och till skillnad från den skandinaviska, ➤

Rovinj på den kroatiska kusten. Här tar man gärna en öl i skymningen, på någon av restaurangerna längs vattnet.

Anemonens armar sveper fram och tillbaka i strömmen och erbjuder skydd för vissa och är ett hot för andra.

mer kylslagna dykningen, är detta som ett kurbad. Min själ får ro. Ovanför mig, kanske tio meter upp, ser jag vattenytan glittra i solen. Lite längre bort anar jag dykbåtens botten.

KVÄLLEN ÄGNAS ÄT ännu ett besök hos en vän, vi besöker Alexander Gasparini som har hus en bit från kusten, han odlar vin, han gör sin egen olivolja, han torkar skinka. Medan ljuset långsamt sänker sig tänds vi den stora traditionella grillen där rosmarindosten hänger tung. I Alexanders källare hänger skinkan på tork, vi skär några skivor och äter den med lite vitlöksbröd doppat i olivolja. Mörkret djupnar, tystnaden tilltar och medan vi väntar på det grillade köttet sprakar, sprätter och fräser det från grillen. Det enda som hörs i mörkret är vår konversation om skinkan, havet, dykningen och fisket.

Alexander är en hängiven fridykare och harpunerar en och annan fisk för eget bruk, men tar aldrig mer än han kan äta. Kärleken till havet har vi gemensamt och därför finns mycket att prata om.

ALLA DAGAR ÄR njutbara och dykningen visar sig hela tiden från den bästa sidan. Vi undersöker många av de strandgrottor som kusten är genomborrade av. De är ju ingenting mot de grottor som finns inne i landet men är nog så vackra och spännande att dyka igenom. Här kan man spendera många timmar, leta upp sina egna grottor eller låta dykguiderna visa sina favoriter. Ett exempel är Otok Banjole, dessa dykplatser är äventyrliga men lämpar sig ändå för de lite mer oerfarna dykarna då djupen inte är så stora och den fria uppstigningen aldrig är mer än några meter bort.

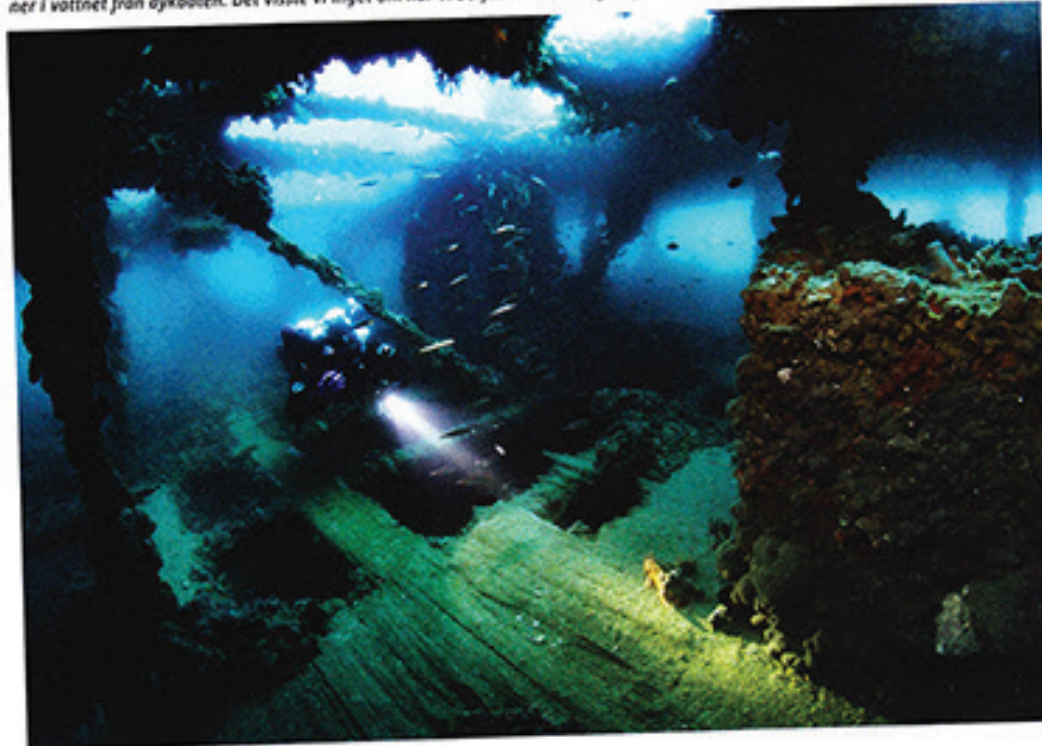
Alexander är en hängiven fridykare och harpunerar en och annan fisk för eget bruk, men tar aldrig mer än han kan äta.

Andra bra dykplatser för de lite mindre erfarna dykarna är Brijuni nationalpark som ger möjlighet till ett långt dyk med många håligheter och spännande platser. Fraskerlic caverns, Bumbiste revet utanför Pula, Galiola revet, Stupova Gorgonije revet utanför Plomin, Barbacan revet i närheten av Rabac och Crna Punta-grottan utanför Krnica, en hemlig liten plats där man genom en spricka i revet dyker in i en grotta som öppnar sig mot en liten stenstrand inne i klippan, där ljuset faller ner genom hål i taket. En plats som tagen ur en James Bond-film.

LINA ÄR ETT av Kroatiens bildskönaste vrak där hon ligger i en sluttning ner i djupet. Här kan nya tekniska dykare pröva sin dekodykning och samtidigt följa vraket upp och ner till det djup man vill befinna sig på. Gula spongier växer överallt, en vacker plats är insidan av skorstenen som ligger midskepps som en tunnel, då det mesta av däckets trä försvunnit över åren ser man ner i vraket, på undersidan av stålbjälkarna finner vi klasar av bläckfiskäggs som vajar i strömmen och i fören finner man en minnessten. Till vraket åker vi med en snabb ribbåt som studsar över vågorna denna något blåsiga dag. Lina ligger dock relativt väderskyddat så det är lätt att komma i och ur.

Ett annat vrak som vi får möjlighet att besöka under resan är Baron Gautsch, ett ångfartyg för passagerartrafik. Hon står skrovrikt på botten och man når vraket på 35 meters djup som grundast. Baron Gautsch sjönk när hon gick på en mina men är överraskande hel trots att hon legat på botten sedan 13 augusti 1914. Tänk dig bilden av Titanic, fast i något mindre storlek, och du får en känsla för vraket. Detta är en gravplats, 177 människor miste livet, främst kvinnor och barn. Man lyckades rädda 159. Vi landar på vraket i aktern och simmar in i

Pianomusiken inne i Baron Gautsch är oväntad. Förklaringen är en högtalare som sänkts ner i vattnet från dykbåten. Det visste vi inget om när vi började vår nerstigning mot vraket.

Här finns möjligheter för det mesta.

En del kungsgrottor börjar under vattnet och slutar i en liten strand inne i berget. Små gömda tillstränder som denna där Hanna Tonek Bonnell är på väg ner i vattnet igen.

Lina är som vrak en skönhet. Hennes spetsiga för är ett arv från tidigare segelfartyg. De tidliga ångfartygen kunde fortfarande i nödfall seglas.

salongen någon våning ner under däck. Fotografen Alex väljer att simma i korridoren utanför och jag simmar ensam där tidigare passagerare åt mat, innan katastrofen slog till. Plötsligt hör jag pianoklink.

DA VI INTE dyker på den mest optimala gasen för djupet börjar jag genast analysa symptomen. Är det möjligen utandningsgasens bubblor som låter som musik? Ligger jag för djupt eller har jag drabbats av något annat? Jag känner mig inte konstig i övrigt så jag simmar över till en manhålslucka och etablerar kontakt med Alex. Han tittar konstigt på mig och pekar på örat.

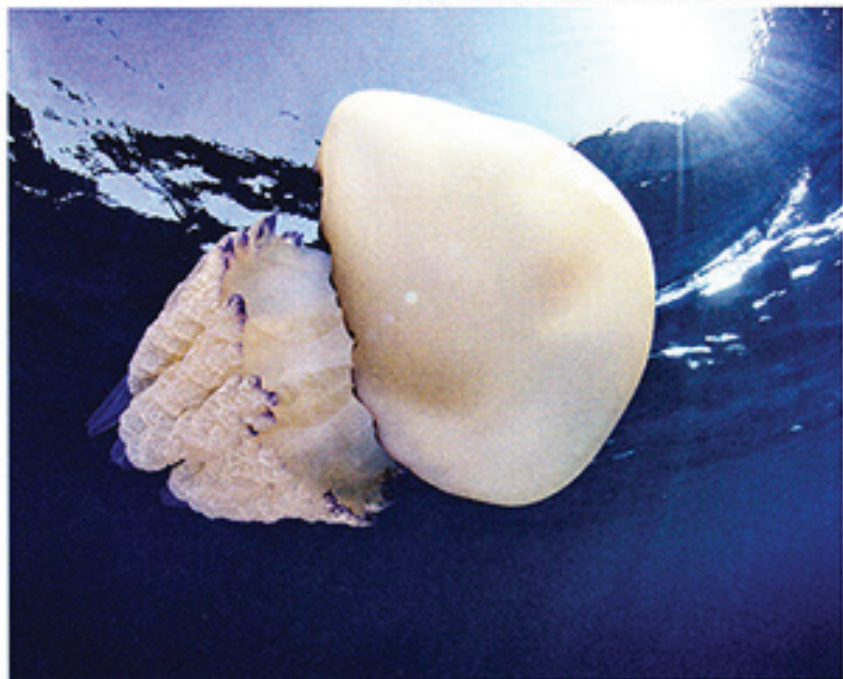
Jag nickar och konfirmerar att vi båda hör samma sak. Orsaken är alltså annan än fel gas. Det är en kuslig känsla att nu lyssna på den ödesmättade pianomusiken när vi simmar genom vraket.

Vraket är vackert och välbevarat och har många detaljer kvar. Fiskar fyller många utrymmen, det är konstigt och underbart.

Var musiken kom ifrån? Lite senare får vi veta att det var dykåttföraren som sänkte ner en undervattenshögtalare och spelade pianomusiken när vi dök. Ljud transporteras fyra gånger snabbare i vatten än i luft ...

Läs dykguide till Kroatien på nästa upplag.

Lungmaneten går att träffa på även i andra hav än Medelhavet, men det är en vacker manet, svår att bara simma förbi.

Solnedgång i Rovinj.

Att stanna på vägen upp till ytan för säkerhetsstopp är ett måste för alla dykare. Här precis under dykboten.

Den kroatiska skärgården lämpar sig även för segling. Här finns en stor skärgård att upptäcka.

GUIDE

DYKNING I KROATIEN

PRISER

I Kroatien finns massor av vrak som ligger från 40 meter och neråt. För ett vrakdyk eller annat dyk av enklare och lättare sort kostar det 50–60 euro per dyk. Då ingår gas, båtutfärd och den utrustning som du inte har med dig hemifrån. I området finns en massa dykplatser som passar för denna typ av dykning. Ett tekniskt dyk på nivå ett, vilket innebär en dekogas och lättare mixgasdykning, kostar 80–100 euro med gas, båtutfärd och utrustning.

Ett tekniskt dyk på nivå två, alltså ett dyk med flera dekogaser, kostar 110–130 euro, med båtutfärd och gas och utrustning.

ORGANISATIONER

Altum Mare är en paraplyorganisation för ett stort antal dykcenter i Istrien. Tel: +385-983 449 63. udruga.altum.mare@gmail.com, altummare.hr

DYKCENTER VI
BESÖKTE I ISTRIEN

- **Diving Center Hippocampus**, hippocampus.hr
- **Dive Center Indie Medulin**, istradiving.com
- **Diving Center Porec**, divingcenter-porec.com
- **Lamkra Dive Center Rabac**, lamkra.cz
- **Krnicadive**, krnicadive.com

REV

- **Brijuni national park**
- **Rovinj** – Banjole cavern
- **Fraskeric caverns** och **Bumbiste** nära Pula
- **Galiola**
- **Stupova Gorgonijerevet** nära Piomin
- **Barbacanrevet** – Rabac
- **Crna Punta-grottan** – Krnica
- **Vrsar** som har grunda lätt-dykta områden.

VRAK

Två vrak värda att nämna förutom de som är med i reportaget:

HANS SCHMIDT är ett lastfartyg som ligger ganska långt ut så vi åker med Diving Center Porec. Med en öppen snabb båt som relativt snabbt tar oss ut. Gångtiden är ändå uppåt 45 minuter innan vi ankrar upp ovanför vraket. Havet ligger stilla så det blir skön dykning, man är faktiskt inte säker på om det faktiskt är Hans Schmidt eller ett annat fartyg. Det debatteras fortfarande.

CORIOLANUS är ett lättidyt vrak, men även här en bit ut från land. Denna minsvepare av Shakespeareklass gick, precis som många av de andra vraken, på en mina under ett av sina uppdrag när hon svepte minor utanför Novigrad. Här står luftvärnskanonerna fortfarande med piporna riktade uppåt. Hon ligger platt på botten så dykdjupet är lätt att välja. Vraket lämpar sig väl för nyare dykare som vill prova på att göra sitt första vrakdyk. Under vårt besök var det lite strömt men lätt kontrollerat.